

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului

în cauza civilă

Urecheanu Galina împotriva lui Vanica Vladimir
(modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor)

împotriva deciziei din 17 iunie 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 2ra-56/26
NR. PIGD 2-24011375-01-2ra-22012026)*

Interpretarea și aplicarea eronată a criteriilor de modificare a cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor. Unificarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție în materia litigiilor de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Sandu)
Curtea de Apel Centru (jud. M. Anton, D. Dulghieru, C. Roșca)

15 iulie 2026

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților recursul declarat de Urecheanu Galina,
reprezentată de avocatul Mocanu Grigore,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, Președinte,

Diana Stănilă,

Ion Munteanu, judecători,,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 ianuarie 2024, Urecheanu Galina s-a adresat cu acțiune împotriva lui Vanica Vladimir, cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

2. În motivarea acțiunii, a invocat că s-a aflat în relații de concubinaj cu Vanica Vladimir în perioada anilor 2016 - 2017.

3. La XXX XXX s-a născut copilul minor XXX XXX, al cărui tată este Vanica Vladimir. Întrucât acesta nu și-a recunoscut benevol paternitatea, la 13 februarie 2018 Urecheanu Galina a depus în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea paternității, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor XXX XXX.

4. A susținut că, prin decizia din 25 mai 2022, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău l-a obligat pe Vanica Vladimir să achite, din contul său, în beneficiul Urecheanu Galina, pensia de întreținere pentru copilul minor XXX XXX, născută la XXX XXX, în sumă bănească fixă de 684,40 lei lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată 13 februarie 2018 și până la 11 februarie 2020, iar în cuantum de 1 856,90 lei lunar, începând cu 11 februarie 2020 și până la atingerea majoratului de către copil.

5. Prin decizia din 25 ianuarie 2023, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, aceasta devenind irevocabilă.

6. A menționat că, la data înaintării prezentei acțiuni, copilul minor XXX XXX avea vârsta de 6 ani și 5 luni, iar domiciliul acesteia a fost stabilit de instanța de judecată împreună cu mama, Urecheanu Galina.

7. Totodată, a menționat că Vanica Vladimir nu se interesează de copil, nu participă la creșterea și educarea acestuia și nu acordă sprijin, astfel încât întreaga responsabilitate privind întreținerea, educarea și îngrijirea minorei revine exclusiv mamei încă de la nașterea acesteia.

8. În aceste condiții, a indicat că suportă cheltuieli lunare de aproximativ 10 000 lei pentru creșterea și educarea fiicei, motiv pentru care consideră că Vanica Vladimir urmează să contribuie la întreținerea copilului prin achitarea unei pensii de întreținere în cuantum de 5 000 lei lunar, până la atingerea majoratului de către aceasta.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 aprilie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Urecheanu Galina împotriva lui Vanica Vladimir, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor a fost respinsă ca neîntemeiată.

10. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că reclamanta nu a probat existența unei schimbări esențiale a stării materiale sau familiale a părților, în sensul art. 110 din Codul familiei, care să justifice modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite anterior prin hotărâre judecătorească.

11. Instanța a constatat că simpla invocare a majorării cheltuielilor necesare pentru creșterea și educarea copilului minor nu este suficientă pentru admiterea acțiunii, în lipsa unor probe pertinente și concludente care să confirme atât cuantumul acestor cheltuieli, cât și modificarea intervenită față de situația existentă la data stabilirii pensiei de întreținere.

12. Totodată, instanța a reținut că pârâtul are în întreținere alți doi copii minori, iar hotărârea prin care mama acestora a fost obligată la plata pensiei de întreținere nu este executată, existând o restanță considerabilă la achitarea obligațiilor de întreținere.

13. În aceste condiții, a apreciat că majorarea pensiei de întreținere în cuantumul solicitat de reclamantă nu corespunde principiului proporționalității și echilibrului obligațiilor ce revin ambilor părinți în raport cu posibilitățile lor materiale și cu interesul superior al copilului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 3 mai 2024, Urecheanu Galina, reprezentată de avocatul Russu Alexandr a depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii integral.

15. În motivarea cererii de apel, Urecheanu Galina a susținut că instanța de fond a respins în mod neîntemeiat acțiunea, fără a cerceta în mod complet circumstanțele relevante ale cauzei și fără a administra probe privind starea sa materială, care s-a înrăutățit, lipsa veniturilor proprii, necesitățile tot mai mari ale copilului și cheltuielile efectiv suportate pentru întreținerea acestuia.

16. Totodată, a subliniat că instanța a reținut, în lipsa unor dovezi, afirmațiile lui Vanica Vladimir referitoare la pretinsa sa situație financiară precară, ceea ce a condus la încălcarea interesului superior al copilului.

17. A invocat că prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele esențiale ale cauzei, concluziile hotărârii fiind în contradicție cu materialul probator și cu situația de fapt. În opinia sa, hotărârea nu conține o motivare clară și convingătoare, fiind întemeiată pe apărările pârâtului și nu pe probele administrate.

18. A susținut că sunt incidente prevederile art. 110 din Codul familiei, întrucât starea sa materială și necesitățile copilului s-au modificat semnificativ, în timp ce nu s-a demonstrat că situația materială sau familială a lui Vanica Vladimir s-ar fi înrăutățit, astfel încât să justifice respingerea acțiunii.

19. De asemenea, a invocat că pensia de întreținere în cuantum de 1 856,90 lei nu mai acoperă necesitățile copilului, având în vedere creșterea acestuia, majorarea costului vieții și a minimumului de existență față de anul 2022.

20. A precizat că suportă exclusiv cheltuielile privind alimentația, educația, activitățile extrașcolare, îmbrăcăminte, încălțăminte, produsele de igienă, serviciile medicale, transportul, comunicațiile și alte necesități curente ale copilului, toate acestea fiind cheltuieli periodice și în continuă creștere.

21. Totodată, a reținut că instanța urma să țină seama de datele Biroului Național de Statistică privind valoarea minimumului de existență pentru copii și de principiul interesului superior al copilului, subliniind că obligația părinților de a-și întreține copiii minori este consacrată atât de Codul familiei, cât și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, având ca finalitate asigurarea unor condiții materiale corespunzătoare pentru creșterea și educarea copilului.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

22. Prin decizia din 17 iunie 2025 a Curții de Apel Centru s-a respins apelul declarat de Urecheanu Galina, precum și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 aprilie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Urecheanu Galina împotriva lui Vanica Vladimir, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

23. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și a aplicat corespunzător normele de drept material și procesual incidente.

24. Colegiul a constatat că modificarea cuantumului pensiei de întreținere, în temeiul art. 110 din Codul familiei, este condiționată de dovedirea unei schimbări esențiale a stării materiale sau familiale a părților, precum și a altor circumstanțe relevante, sarcină probatorie care revenea reclamantei.

25. Or, apelanta nu a administrat probe pertinente și concludente care să confirme majorarea cheltuielilor de întreținere și educare a copilului ori modificarea substanțială a situației existente la data stabilirii pensiei de întreținere prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022.

26. A reținut că simpla invocare a creșterii necesităților copilului și a costului vieții nu poate justifica, în lipsa probelor, majorarea pensiei de întreținere.

27. Totodată, instanța de apel a reținut că obligația de întreținere revine ambilor părinți, fiind exercitată cu respectarea interesului superior al copilului și în raport cu circumstanțele

concrete ale fiecărei cauze, iar argumentele invocate în apel nu relevă încălcări de fapt sau de drept care să justifice casarea hotărârii primei instanțe.

28. În consecință, Colegiul a apreciat că hotărârea atacată este legală și întemeiată, motiv pentru care a respins apelul și a menținut hotărârea instanței de fond.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

29. La 22 ianuarie 2026, Urecheanu Galina, reprezentată de avocatul Mocanu Grigore, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Centru din 17 iunie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 aprilie 2024 și a deciziei Curții de Apel Centru din 17 iunie 2025, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea și modificat cuantumul pensiei de întreținere stabilite în beneficiul copilului minor XXX XXX, prin majorarea acesteia de la 1 856,90 lei la 5 000 lei lunar.

30. În esență, prin cererea de recurs, cu reiterarea argumentelor expuse anterior în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, a invocat că instanțele de fond și de apel au reținut greșit că nu au fost prezentate probe care să justifice schimbarea stării materiale și familiale a părților și majorarea cuantumului pensiei de întreținere.

31. Astfel, a susținut că atât prin cererea de chemare în judecată, cât și prin cererea de apel, a invocat mai multe circumstanțe care, în opinia sa, justifică majorarea cuantumului pensiei de întreținere, și anume că minorul locuiește împreună cu mama, aceasta suportă în mod exclusiv cheltuielile aferente creșterii, educării, întreținerii și dezvoltării copilului, inclusiv cele privind procurarea alimentelor, îmbrăcăminte, rechizitelor școlare, achitarea serviciilor educaționale și a activităților extrașcolare, motiv pentru care majorarea cuantumului pensiei de întreținere reprezintă o necesitate pentru copil.

32. Totodată, a menționat că instanțele nu au luat în considerare schimbarea împrejurărilor de la stabilirea pensiei de întreținere în anul 2022, inclusiv majorarea necesităților copilului și a cheltuielilor de întreținere.

33. De asemenea, a invocat că hotărârile instanțelor nu sunt motivate corespunzător, întrucât nu conțin o analiză a probelor prezentate privind cheltuielile pentru serviciile medicale ale copilului, lipsa altor venituri ale reclamantei, necesitățile actuale ale copilului și majorarea cheltuielilor lunare față de anul 2022, instanțele neindicând motivele pentru care aceste probe nu au fost reținute.

34. În acest context, a susținut că au fost încălcate dreptul la un proces echitabil și obligația instanțelor de a se expune asupra tuturor argumentelor și probelor administrate.

35. Recurenta a mai invocat că instanțele au pus sarcina probațiunii exclusiv în seama mamei, fără a ține cont de interesul superior al copilului și de obligația ambilor părinți de a contribui în mod egal la întreținerea acestuia.

36. Totodată, a evidențiat că suma de 1 856,90 lei nu mai corespunde necesităților copilului și că instanțele au omis să țină cont de faptul că, într-un alt litigiu, Vanica

Vladimir a obținut majorarea pensiei de întreținere pentru ceilalți doi copii ai săi până la cuantumul de 4 000 lei lunar pentru fiecare copil.

37. A mai susținut că instanțele nu au elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și nu au dat apreciere tuturor probelor administrate, inclusiv certificatului de încadrare în grad de dizabilitate al copilului și legitimației de prestație socială, anexate în susținerea recursului, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cuantumul pensiei de întreținere să fie majorat de la 1 856,90 lei la 5 000 lei lunar.

38. Astfel, a conchis că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea esențială a normelor de drept material și procesual, întrucât instanțele au interpretat și aplicat eronat dispozițiile art. 110 din Codul familiei, au apreciat superficial probele administrate, nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante ale cauzei și nu au motivat corespunzător soluția adoptată, ignorând argumentele și probele prezentate în susținerea cererii privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

39. Art. 429 din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

40. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

41. Art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

42. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare, prevederile art. 372 alin. (1) se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

43. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 432 alin. (1) lit. b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

44. Art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.”

45. Art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.”

46. Art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

(2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

(5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.”

47. Art. 5 din Codul de procedură civilă:

„(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”

48. Art. 12 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.”

49. Art. 13 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„La judecarea cauzelor civile, instanța judecătorească aplică legislația unui alt stat în conformitate cu legea sau cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.”

50. Art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.”

51. Art. 121 din Codul de procedură civilă:

„Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.”

52. Art. 46 din Codul familiei:

„Drepturile și obligațiile reciproce ale părinților și copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.”

53. Art. 51 alin. (2) și (3) din Codul familiei:

„(2) Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului.

(3) Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.”

54. Art. 53 alin. (1) din Codul familiei:

„Copilului i se garantează apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.”

55. Art. 58 alin. (1) din Codul familiei:

„Părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.”

56. Art. 60 alin. (1), (2) și (3) din Codul familiei:

„Părinții au dreptul și sunt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.

Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

Părinții sunt obligați să asigure frecventarea de către copil a școlii până la sfârșitul anului de învățământ în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Instituția de învățământ și forma de instruire sunt alese de către părinți, cu luarea în considerare a opiniei copilului.”

57. Art. 61 alin. (1) și (2) din Codul familiei:

„Drepturile și interesele legitime ale copiilor sunt apărute de către părinții lor.

Părinții sunt reprezentanții legali ai copiilor lor și acționează în numele lor în relațiile cu toate persoanele fizice și juridice, inclusiv în autoritățile administrației publice și instanțele judecătorești, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale.”

58. Art. 62 alin. (1) din Codul familiei:

„Drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului.”

59. Art. 74 din Codul familiei:

„(1) Părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

(2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă.

(3) Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.”

60. Art. 75 alin. (1) și (2) din Codul familiei:

„(1) Pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărimi de $\frac{1}{4}$ – pentru un copil, $\frac{1}{3}$ – pentru 2 copii și $\frac{1}{2}$ – pentru 3 și mai mulți copii.

(2) Quantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.”

61. Art. 76 din Codul familiei:

„(1) În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească quantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75.

(2) Quantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.”

62. Art. 97 din Codul familiei:

„În lipsa unui acord referitor la întreținere, membrii familiei menționați la art. 74-91 pot porni în instanța judecătorească o acțiune privind încasarea pensiei respective, chiar și în cazul când aceasta se plătește benevol.”

63. Art. 3 din Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993:

„1. În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

2. Statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.”

64. Art. 18 din Convenție:

„1. Statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

2. Pentru garantarea și promovarea drepturilor enunțate în prezenta Convenție, statele părți vor acorda ajutor corespunzător părinților și reprezentanților legali ai copilului în exercitarea răspunderii care le revine de a crește copilul și vor asigura crearea instituțiilor, lăcașelor și serviciilor însărcinate să vegheze la bunăstarea copiilor.

3. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura copiii, ai căror părinți muncesc, dreptul de a beneficia de serviciile și instituțiile de îngrijire a copiilor pentru care ei îndeplinesc condițiile cerute.”

65. Art. 27 din Convenție:

„(1) Statele părți recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

(2) Părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.”

66. Art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, în vigoare până la data de 21 decembrie 2023:

„Ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.”

67. Art. 3 din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023, în vigoare din 21 decembrie 2023:

„Interesul superior al copilului– asigurarea unor condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află.”

68. Art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 370/2023:

„Copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

Părinților sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiții de viață pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

69. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, completul de judecată menționează că Curtea de Apel Centru a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 17 iunie 2025 (f.d. 28, Vol. II). Decizia motivată a instanței de apel a fost comunicată participanților la proces la 9 decembrie 2025, fapt confirmat prin extrasul din poșta

electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 43, Vol. II). În aceste condiții, recursul declarat de Urecheanu Galina, reprezentată de avocatul Mocanu Grigore, la 22 ianuarie 2026, se consideră depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

70. Prin prisma art. 444 din Codul de procedură civilă, examinarea prezentei cauze civile în ordine de recurs s-a realizat în lipsa participanților la proces, întrucât Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportună invitarea acestora, apreciind că argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite verificarea legalității hotărârilor atacate.

71. Verificând legalitatea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 aprilie 2024 și a deciziei Curții de Apel Centru din 17 iunie 2025, în limitele motivelor invocate în recurs și prin prisma temeiurilor prevăzute de art. 432 din Codul de procedură civilă, în coroborare cu materialele dosarului și normele de drept incidente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, pentru considerentele ce succed.

72. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul întrunește temeiul de admisibilitate prevăzut de art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, întrucât din criticile formulate rezultă că decizia instanței de apel se întemeiază pe o interpretare a dispozițiilor art. 110 din Codul familiei care se abate de la jurisprudența uniformă și consolidată a Curții Supreme de Justiție în materia stabilirii și modificării pensiei de întreținere a copilului minor.

73. Or, asigurarea aplicării uniforme a legii constituie una dintre funcțiile esențiale ale instanței supreme, iar existența unei soluții judiciare contrare practicii sale constante impune intervenția instanței de recurs pentru restabilirea legalității și uniformizarea jurisprudenței.

74. Astfel, examinând materialele dosarului prin prisma motivelor invocate în recurs și a dispozițiilor legale incidente, Completul de judecată constată că între Urecheanu Galina și Vanica Vladimir au existat relații de concubinaj în perioada anilor 2016 - 2017, iar din această relație, la XXX XXX, s-a născut copilul minor XXX XXX.

75. La fel, paternitatea lui Vanica Vladimir a fost stabilită prin hotărâre judecătorească, iar ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2023, acesta a fost obligat la plata unei pensii de întreținere în cuantum de 1 856,90 lei lunar.

76. Din actele dosarului rezultă că, ulterior stabilirii acestei obligații, copilul a continuat să locuiască exclusiv împreună cu mama, care suportă nemijlocit cheltuielile aferente întreținerii, educării și dezvoltării acestuia.

77. Totodată, Urecheanu Galina a invocat că necesitățile copilului s-au modificat substanțial odată cu înaintarea în vârstă, fiind generate costuri sporite pentru alimentație, îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite școlare, produse de igienă, servicii medicale, transport și activități educaționale și extracurriculare, împrejurări care au determinat depunerea prezentei acțiuni privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere.

78. În susținerea acțiunii, Urecheanu Galina a invocat că întreaga responsabilitate privind creșterea copilului îi revine exclusiv, întrucât tatăl nu participă efectiv la educarea

și îngrijirea minorei și nu contribuie la acoperirea cheltuielilor curente decât în limita pensiei stabilite prin hotărârea anterioară.

79. De asemenea, aceasta a indicat că nivelul actual al pensiei nu mai corespunde necesităților reale ale copilului, în contextul creșterii generale a costului vieții și al majorării cheltuielilor indispensabile pentru dezvoltarea normală a unui copil de vârstă școlară.

80. Din materialele cauzei rezultă că reclamanta a prezentat înscrisuri și explicații privind cheltuielile suportate pentru întreținerea copilului, inclusiv cele aferente alimentației, îmbrăcăminte, serviciilor medicale, procesului educațional și altor necesități cotidiene. Totodată, aceasta a invocat lipsa unor venituri suplimentare care să permită acoperirea exclusivă a tuturor acestor cheltuieli, subliniind că obligația legală de întreținere incumbă în egală măsură ambilor părinți.

81. La rândul său, Vanica Vladimir s-a opus majorării cuantumului pensiei de întreținere, invocând situația sa familială și existența altor obligații de întreținere.

82. Totuși, din ansamblul materialului probator nu rezultă existența unor împrejurări obiective care să demonstreze imposibilitatea acestuia de a contribui într-o măsură mai mare la întreținerea propriului copil ori existența unor impedimente reale privind exercitarea unei activități generatoare de venit.

83. În acest context, Completul de judecată subliniază că litigiul dedus judecății nu privește stabilirea inițială a obligației de întreținere, ci modificarea cuantumului unei pensii deja stabilite prin hotărâre judecătorească.

84. Prin urmare, analiza instanței urmează să fie concentrată asupra existenței unor împrejurări noi, intervenite ulterior pronunțării hotărârii anterioare, care justifică adaptarea cuantumului pensiei la necesitățile actuale ale copilului și la posibilitățile reale ale părintelui obligat la întreținere.

85. Completul de judecată reiterează că, în cauzele privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite într-o sumă bănească fixă, instanța este obligată să efectueze o apreciere globală a tuturor circumstanțelor relevante, inclusiv a evoluției necesităților copilului, a modificării condițiilor economice generale, a stării materiale și familiale a părinților, precum și a informațiilor oficiale privind valoarea minimului de existență publicate de Biroul Național de Statistică.

86. Aceste criterii nu au caracter formal, ci reprezintă repere obiective destinate asigurării unei contribuții echitabile a ambilor părinți la întreținerea copilului și garantării interesului superior al acestuia.

87. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că dispozițiile art. 58 alin. (1), art. 74 alin. (1), art. 76 și art. 110 din Codul familiei urmează a fi interpretate în mod sistemic și în concordanță cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

88. Aceste norme consacră principiul potrivit căruia obligația de întreținere aparține în egală măsură ambilor părinți, indiferent dacă aceștia locuiesc sau nu împreună cu copilul, iar cuantumul pensiei trebuie să răspundă necesităților reale și actuale ale minorului, raportate la posibilitățile contributive ale părintelui obligat.

89. Obligația de întreținere are caracter legal, continuu și imperativ și nu poate fi limitată la o contribuție pur formală. În toate litigiile privind stabilirea sau modificarea pensiei de întreținere, criteriul determinant îl constituie interesul superior al copilului, care prevalează asupra intereselor patrimoniale ale părinților. Acest principiu presupune asigurarea unui nivel de trai adecvat dezvoltării fizice, intelectuale și sociale a copilului și repartizarea echitabilă a sarcinii de întreținere între ambii părinți.

90. În speță, instanțele inferioare au apreciat în mod excesiv formal condițiile prevăzute de art. 110 din Codul familiei, limitând analiza la constatarea pretensei lipse a unor probe privind modificarea circumstanțelor existente la momentul pronunțării hotărârii din anul 2022.

91. Or, o asemenea abordare ignoră natura obligației de întreținere și evoluția firească a necesităților unui copil aflat în proces de creștere și dezvoltare.

92. Curtea observă că pensia de întreținere în cuantum de 1 856,90 lei a fost stabilită prin raportare la circumstanțele existente în anul 2022.

93. De la acel moment și până la promovarea prezentei acțiuni au intervenit modificări obiective ale condițiilor economice și sociale, inclusiv creșterea generalizată a prețurilor bunurilor și serviciilor, precum și majorarea valorii minimului de existență stabilit oficial de Biroul Național de Statistică.

94. Potrivit informațiilor publice ale Biroului Național de Statistică, valoarea minimului de existență pentru un copil în localitățile rurale, categorie din care face parte și com. Revaca, mun. Chișinău, era de 2 339,5 lei în semestrul I al anului 2024, la data depunerii acțiunii.

95. La momentul examinării prezentei cauze, același indicator constituie 3 126,4 lei. Astfel, aceste date oficiale confirmă că valoarea minimului de existență pentru copii este într-o continuă creștere de la un an la altul, ca efect al evoluției condițiilor economice și al majorării costurilor de trai.

96. Prin urmare, acest indicator obiectiv demonstrează că necesitățile materiale ale copilului și cheltuielile indispensabile întreținerii sale nu rămân constante, ci sporesc progresiv, împrejurare care trebuie avută în vedere la stabilirea unui cuantum echitabil al pensiei de întreținere.

97. Aceste împrejurări constituie elemente obiective ce nu pot fi ignorate la examinarea unei cereri întemeiate pe art. 110 din Codul familiei.

98. Totodată, pe măsura înaintării în vârstă, necesitățile copilului sporesc în mod firesc. Alimentația, îmbrăcămintea, încălțămintea, rechizitele școlare, serviciile medicale, transportul, activitățile educaționale și extracurriculare generează cheltuieli sensibil mai mari decât cele existente la momentul stabilirii inițiale a pensiei. Aceste realități reprezintă fapte notorii și sunt confirmate inclusiv de indicatorii economici oficiali.

99. În acest context, Curtea constată că instanțele de fond și de apel au interpretat restrictiv obligația reclamantei de a proba schimbarea circumstanțelor, omițând faptul că evoluția vârstei copilului și modificarea costului vieții reprezintă împrejurări obiective, verificabile și susceptibile de a justifica revizuirea cuantumului pensiei de întreținere.

100. De asemenea, instanțele inferioare nu au evaluat în mod corespunzător împrejurarea că minorul locuiește exclusiv împreună cu mama, care suportă zilnic și nemijlocit cheltuielile aferente întreținerii acestuia. Participarea efectivă a unui părinte la creșterea copilului nu se reduce la plata unor sume de bani, ci presupune și asumarea tuturor cheltuielilor cotidiene privind locuința, alimentația, educația, îngrijirea și dezvoltarea copilului.

101. În consecință, contribuția materială a părintelui care nu locuiește cu minorul trebuie apreciată și prin raportare la efortul financiar deja suportat de părintele rezident.

102. În caz contrar, obligația legală de întreținere încetează să mai fie una egală și se transferă în mod disproporționat asupra unui singur părinte, contrar art. 58 și art. 74 din Codul familiei.

103. Curtea reține că simpla existență a altor obligații familiale ale lui Vanica Vladimir nu este, prin ea însăși, suficientă pentru a exclude majorarea pensiei de întreținere. Aceste împrejurări urmează a fi analizate împreună cu toate celelalte elemente ale cauzei și nu pot prevala asupra interesului superior al copilului.

104. Deopotrivă, lipsa unor dovezi privind venituri salariale constante nu conduce automat la concluzia imposibilității de executare a obligației de întreținere. Legislația familiei pornește de la prezumția că părintele apt de muncă dispune de capacitatea de a realiza venituri și de a contribui la întreținerea propriului copil. Sarcina de a răsturna această prezumție îi revine celui care invocă imposibilitatea obiectivă de executare a obligației.

105. În cauza dedusă judecării, Vanica Vladimir nu a prezentat probe concludente care să demonstreze existența unor impedimente obiective și permanente ce l-ar lipsi de posibilitatea de a realiza venituri ori de a contribui într-o măsură mai mare la întreținerea copilului. În lipsa unor asemenea dovezi, simpla invocare a unei situații materiale dificile nu poate constitui un argument suficient pentru menținerea unui quantum al pensiei care nu mai corespunde necesităților actuale ale minorului.

106. Curtea subliniază că informațiile publicate de Biroul Național de Statistică privind minimul de existență reprezintă un criteriu obiectiv de apreciere, însă acestea reflectă exclusiv nivelul minim necesar subzistenței și nu totalitatea cheltuielilor reale pe care le presupune creșterea și educarea unui copil în condițiile sociale și economice actuale.

107. Prin urmare, quantumul pensiei de întreținere nu poate fi limitat automat la valoarea minimului de existență și nici determinat exclusiv prin raportare la acest indicator statistic. Instanța este obligată să efectueze o apreciere globală a tuturor circumstanțelor concrete ale cauzei și să stabilească o sumă care să permită, în măsura posibilului, menținerea unui nivel de trai corespunzător copilului.

108. În același timp, Curtea apreciază că solicitarea recurente privind majorarea pensiei la suma de 5 000 lei lunar nu poate fi admisă integral. Deși necesitățile copilului au crescut în mod evident față de anul 2022, quantumul pensiei trebuie stabilit cu respectarea principiului proporționalității și prin raportare atât la interesul superior al copilului, cât și la posibilitățile contributive rezonabile ale părintelui obligat.

109. Astfel, din ansamblul circumstanțelor cauzei rezultă că suma de 2 500 lei lunar reprezintă un quantum echilibrat, apt să asigure o contribuție efectivă și rezonabilă din partea tatălui la întreținerea copilului, fără a transforma obligația legală într-o sarcină disproporționată.

110. Curtea reține că această sumă depășește nivelul minim de existență stabilit oficial, reflectă evoluția costului vieții și corespunde necesităților unui copil aflat într-o etapă de dezvoltare ce presupune cheltuieli constante privind alimentația, educația, îmbrăcămintea, serviciile medicale și celelalte necesități cotidiene.

111. Totodată, stabilirea pensiei de întreținere în quantum de 2 500 lei lunar asigură o repartizare echitabilă a obligației de întreținere între ambii părinți și este în concordanță cu practica judiciară recentă și constantă a Curții Supreme de Justiție în materia litigiilor privind întreținerea copiilor minori, orientată spre garantarea efectivă a interesului superior al copilului și stabilirea unui quantum al pensiei care să răspundă necesităților reale ale acestuia, în raport cu posibilitățile contributive ale părintelui obligat.

112. În susținerea acestei concluzii, Completul de judecată relevă că jurisprudența Curții Supreme de Justiție s-a consolidat prin hotărârile pronunțate în cauzele nr. 2ra-1024/24, nr. 2ra-1379/24, nr. 2ra-247/23, nr. 2ra-455/24, nr. 2ra-305/24 și nr. 2ra-612/24, prin care a fost dezvoltată o interpretare unitară a dispozițiilor Codului familiei referitoare la obligația de întreținere a copiilor minori.

113. Astfel, soluția adoptată în prezenta cauză se înscrie în această linie jurisprudențială, spre deosebire de interpretarea reținută de Curtea de Apel Centru, care nu reflectă standardele dezvoltate în practica recentă a instanței supreme privind evaluarea interesului superior al copilului și stabilirea quantumului pensiei de întreținere.

114. O interpretare contrară ar conduce la menținerea unui quantum stabilit în raport cu realitățile economice din anul 2022, fără a ține seama de modificările obiective intervenite ulterior și de evoluția firească a necesităților copilului, ceea ce ar lipsi de efect util dispozițiile art. 110 din Codul familiei.

115. În aceste condiții, Completul de judecată concluzionează că soluțiile pronunțate de instanțele inferioare sunt rezultatul unei interpretări și aplicări eronate a dispozițiilor art. 110 din Codul familiei și nu asigură realizarea efectivă a principiului interesului superior al copilului, motiv pentru care recursul declarat de Urecheanu Galina urmează a fi admis, iar quantumul pensiei de întreținere urmează a fi modificat la suma de 2 500 lei lunar.

116. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, în cadrul judecării cauzei civile, participanților la proces le-au fost create condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6 § 1 CEDO.

117. Totodată, instanța de recurs a punctat doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze, ceea ce este admisibil prin prisma jurisprudenței CtEDO (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, § 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, § 84).

118. Din considerentele expuse și având în vedere că atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel au fost pronunțate contrar practicii judiciare constante și consolidate a Curții Supreme de Justiție în materia litigiilor privind stabilirea și modificarea pensiei de întreținere a copilului minor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Urecheanu Galina urmează a fi admis.

119. În consecință, se impune casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 aprilie 2024 și a deciziei Curții de Apel Centru din 17 iunie 2025, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă în parte, prin modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite în beneficiul copilului minor XXX XXX de la 1 856,90 lei la 2 500 lei lunar, începând cu data introducerii acțiunii și până la atingerea majoratului de către copil.

120. În conformitate cu art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. f), alin. (3) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Urecheanu Galina, reprezentată de avocatul Mocanu Grigore.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 aprilie 2024 și decizia Curții de Apel Centru din 17 iunie 2025, pronunțate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Urecheanu Galina împotriva lui Vanica Vladimir, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Emite o nouă hotărâre, după cum urmează:

Admite în parte cererea de chemare în judecată depusă de Urecheanu Galina împotriva lui Vanica Vladimir privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Modifică cuantumul pensiei de întreținere încasate de la Vanica Vladimir în beneficiul copilului minor XXX XXX, născută la XXX XXX, stabilită prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, de la 1 856 (una mie opt sute cincizeci și șase) lei 90 bani la 2 500 (două mii cinci sute) lei, cu încasarea lunară a acesteia, începând cu 24 ianuarie 2024, data depunerii acțiunii, și până la atingerea majoratului de către copil.

În rest, pretențiile reclamantei se resping.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător	/semnătură/	Stela Procopciuc
Judecători	/semnătură/	Diana Stănilă
	/semnătură/	Ion Munteanu